

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu

Telegraficzna wiadomość Gaz. W. Ks. Poznań.

Eydtkuhn, 5 List. wieczorem o godz. 8. — Namiestnik Królestwa Polskiego, generał piechoty hr. Berg, który od kilku dni bawi w Wierzbolowie, aby powitać cesarza wracającego z Niemiec, spadł dziś z konia na spacerze, nieponiósłszy niebezpiecznego uszkodzenia. Wedle nadeszłej wiadomości podobno zdrow jest namiestnik, a więc przypadek nie pociągnął za sobą złego skutku.

Hamburg, 6 List. — Hamburger Nachrichten piszą: silna burza północno-wschodnia popędziła wody zeszłej nocy w zatoce na brzegi, które zalały wszystkie ulice niżej położone. Do gmachu komendantury pruskiej, w którym także znajduje się poczta można teraz po zaimprovizowanym moście się dostać. Burza wyrzuciła na ląd jacht jeden. Niemamy wiadomości z dalszych brzegów. Obawiają się o pruską flotą, która w środę wypłynęła na morze.

Kopenhaga, 6 List. — Folkething rady państwa zamienił się w komisję i obradować będzie nad traktatem pokojowym. Spodziewają się wkrótce potwierdzenia tego traktatu ze strony thingu.

Bern, 6 List. — Dziś w nocy o godz. 2½ uznał sąd przysięgi Dr. Demmę i żonę Trümpego za niewinnych otrucia kupca Trümpego, ale winnym Dra Demmę, że jako patentowany lekarz dopuścił się nadużycia obowiązków przez fałszywe sprawozdanie o sekcji trupa, które przesłał władzom, pod łagodzącymi atoli powodami. Wniosek karny domaga się od obu oskarżonych zwrotu kosztów wszystkich przeciw Demmemu, odebrania patentu lekarskiego na lat 5. Sąd skazał Demmę na połówkę kosztów śledczych, a panią Trümpe na wynagrodzenie 1500 fr. Nie czekano na przybycie świadka Krämera z Wrocławia.

London, 6 Listop. — Z Nowego Jorku donoszą pod d. 26 Paźdz.: Sheridan popędził konfederatów aż do Mont Jackson, dokąd przybyli w zupełnym nieładzie.

Turyn, 6 Listop. — Gazette ufficiale ogłasza depeszę kawalera Nigry do prezesa rady ministrów La Marmora z 30 Paźdz. Nigra rozwiódłszy się obszernie nad konferencją z Drouyn de Lhuys, tak pisze: Drouyn przyznawał otwarcie, że to, com powiedział w depeszy z d. 15 Wrześ., zgadza się z prawdą, dodając, że osnowa tejże wymaga ze stanowiska rządu francuskiego niektórych dopełnień. Sądzi, że moja depesza nie zupełnie naznacza różnice zachodzące między projektem Cavoura a konwencją z 15 Wrześ. Na to odpowiedziałem, że projekt Cavoura wciągnąłem do mojej depeszy, przez co różnice same występują dobitnie między obu dokumentami. Mimo to wymieniałem różnice między nimi a mianowicie co do utworzenia armii papieskiej i przeniesienia stolicy, ostatnie przedstawiając za conditio sine qua non konwencji. Drouyn sądził, że mówiąc o usiłowaniach narodowych, po wyrzeczeniu się użycia środków gwałtownych, aby dostać się do Rzymu, można obudzić w politycznych stronnictwach mniemanie, że zamierzono otworzyć drogi kryte. Na to odpowiedziałem, że moja depesza wcale nie następuje takiego wykładu. Mamy cel narodowy, ale po ustanowieniu równocześnie drogi do niego, sądziłem, że obraziłbym rząd mój, gdybym zezwolił na potrzebę dalszych wyjaśnień. Drogi kryte nie mają nic wspólnego z potęgą moralną cywilizacji i postępu, do których apelujemy, aby dojść do zgody między Włochami a papieżem. Drouyn przypomniał, że rządy zgodziły się na pominięcie przypadku, gdyby mimo prawowitego wykonania konwencji rząd papieski nie mógł się w niepodległości utrzymać a to dalsze jego istnienie byłoby

niepodobne. Taki przypadek pociągnąłby za sobą zmienione położenie. Oba rządy zabezpieczyły sobie w tym przypadku wolność zupełną działania. Na to odpowiedziałem, że nie chciałem w depeszy mojej przeznaczonej do ogłoszenia powtórzyć to zastrzeżenie, zwłaszcza że to się sprzeciwia memu usposobieniu, aby oddawać pod sąd powszechny, upadek rządu papieskiego z winy i bezwładności własnej. Taki przypadek wprawdzie nastąpić może, ale mając go przed oczyma, lepiej jest pozostać przy nadziei, że zgoda między papieżem a Włochami nastąpić może. Drouyn oświadczył, iż życzyłby sobie widzieć w oświadczeniu naszym, co rozumiemy pod narodowymi usiłowaniami. Odpowiedziałem na to, że objaśnienia w tej mierze znajdują się w mojej depeszy i że za cel narodowych usiłowań uważam zgodę między Włochami a papieżem na zasadzie „wolny kościół w wolnym państwie.“ Z tego okazuje się, że osnowa w mojej depeszy wcale nie jest zmieniona.

Gazetta dalej podaje depeszę Nigry do Lamarmory z 1 List., którą w obec cesarza, Drouyna i Rouhera z redagowano i którą cesarz pochwalił. Nigra oświadcza: moja depesza z 15 Września rozmaicie była wykładana. Z objaśnień szczerych między mną a Drouynem okazuje się, że rząd francuski niezgani rządu włoskiego, jeżeli w obec izb utrzyma się w granicach wytkniętych moją depeszą z d. 31 Paźdz. dopełniającą depeszę z 15 Września.

Berlin, 6 Listop. — Norddeutsche Allg. Ztg. dowodzi wartykule oficjalnym, że ponieważ Dania traktatem pokojowym oddała kraje zdobyte Prusom i Austrii, przeto pobyt wojsk związkowych i komisarzy związkowych w księstwach jest niepotrzebny, bo nie masz potrzeby egzekucji związkowej przewidzianej art. 8 ordynacji egzekucyjnej z Sierpnia 1820 r.

Sąd stanu. — Ponieważ sprawy obżalowanych Polaków, które na następnych posiedzeniach się toczyły, mniej więcej do siebie są podobne, przeto skracamy o nich sprawozdania, zatrzymując porządek posiedzeń. I tak w d. 29 Paźdz. sąd stanu przystąpił do sprawy hr. Bolesława Chotomskiego i Jana Koronowicza, właścicieli domu komisowego w Królewcu, jakoby sprowadzali broń dla powstańców i tym końcem wchodzili w stosunki z domami Rosenkranza w Królewcu i Merema w Berlinie. Koronowicz przyznał, że kupował broń, ale nie dla powstania.

— Następnie badano Juliusza Reichszteina wyznania mojeszowego, oskarżonego o sprowadzanie broni i udział w powstaniu. Obżalowany odwołał dawniejsze swoje zeznania utrzymując, że go utrzymywano w mniemaniu, iż go słuchają jako świadka, a potem że mu grożono wydaniem Moskwy, a przeciw Prusom nigdy nie żywił uczuć nieprzyjacielskich. W d. 31 Paźdz. słuchał sąd stanu W. Holza kupca z Królewca w sprawie Reichszteina, który zeznał, że z powodu zakupu broni wchodził w stosunki z Chotomskim i Reichszteinem. Holthof obrońca protestuje przeciw zeznaniom świadka Holza, ponieważ tenże za szpiega z profesji był używany i zdradzał za pieniądze swych przyjaciół. Mimo protestacji sąd odebrał od niego przysięgę na wniosek prokuratora twierdzącego, że świadek chciał wymuszaniem przyjść do swoich pieniędzy. Hr. Chotomski oświadcza, iż w czasie śledztwa inspektor policyjny Jagielski nic u niego nie znalazł podejrzanego, a jednak Jagielski wynurzył w swym sprawozdaniu uwagę, że to właśnie dowodzi z jakim wyrachowaniem oskarżeni działali. Drugi świadek w sprawie Reichszteina Eckert kupiec zeznał, iż zostawał w stosunkach z obżalowanym, a zarzuca świadkowi Holtzowi, że i na nim chciał wycisnąć 1000 tal., grożąc denuncjacją o dostawę przezeń broni. Sprawy tej nie wyjaśniono, bo list w tej mierze zaginął. Sąd nie przychylił się do uwolnienia oskarżonych.

Oskarżony Jan Winkler Ketrzyński student na uniwersytecie królewskim, syn żandarma pruskiego, lat 25 liczący, o udział w kupnie broni dla powstańców i stosunki z Józefem Demontowiczem i Dr. Szulcem zaprzecza wszystkiemu. Świadek przeciw niemu przesłuchany nie zeznał. Mimo wniosku o uwolnienie jego sąd nie uwalnia.

W d. 2 Listop. słuchano Dr. Kazimierza Szulca oskarżonego o zaku-

pno broni i przyborów wojennych w Czerwcu i Lipcu wraz z hr. Chotomskim i Juliuszem Ketrzyńskim w Królewcu, który zaprzecza temu i przyznaje tylko, że niejaki Schultz właściciel broni chorobą złożony prosił go, aby dla jego składu za kilka tysięcy tal. zakupił broni, co też uczynił, ale nie w zamiarze przewiezienia jej do Kr. Polskiego, ani też z upoważnienia rządu narodowego, którego wcale nieznał. Następnie słuchano świadka przeciw oskarżonemu Duszyńskiemu, a potem oskarżonego Józefa Nepomucena Gościckiego, przeczącego jakoby sprowadził broń dla powstańców. Henryk Gosławski oskarżonym jest o przeprowadzenie jako oficer kolumny powstańców przez granicę do Królestwa, przy czym został aresztowany. Oskarżony zaprzecza, aby o nim wspominał w swoim liście Wolniewicz, jako aresztowanym oficerze z innymi, gdyż go wcale nieznał. Aresztowano go jako prostego ochotnika. Wypuszczonego potem aresztowano drugi raz w d. 12 Listop. r. z jako podejrzanego o formowanie nowego oddziału. Oskarżony twierdzi, że notatkę w tej mierze w jego pugilariesie zapisał szpieg i denuncyant Desvart. Znaczący pisma mają być w tej mierze słuchani.

Francya.

Paryż, 4 Listop. — Jak powiedzieliśmy Napoleon stworzył zabawkę konwencyą z 15 Wrześ. Teraz dzienniki francuskie i izby włoskie przezuwają daną sobie srawę i to z taką zaciętością i podejrzliwością, iż publiczność czytająca a nie głębsza z pilnością odczytuje polemikę.

— Wczorajszy artykuł Patrie wyszedł z wyższego natchnienia. Dziennik ten nie wymówił Polski, ale każdy zrozumiał, że o nią mu chodziło. Nadmieniono w nim, że jadąc do Nicei Napoleon III naraża swą popularność, że niczego spodziewać się nie może od Aleksandra II, lecz że można przewidzieć, iż z czasem i po namyśle podróży jego do Francji posłuży mu za »nauczkę.« Dzisiejszy Monitor doniósł, że car Aleksander pierwszy oddał wizytę cesarzowi, i że był ubrany w uniform. Dopiero potem cesarz udał się do Aleksandra II. Okoliczność ta zmniejszyła trochę szemrania opinii publicznej. Cesarz był dziś bez Aleksandra II w Tulonie, gdzie jednak z przyczyny niepogody nie odbył przeglądu floty. Jutro odbędzie przegląd wojska w Lyonie, a pojutrze wróci do St. Cloud. Aleksander II opuści Francję jutro. Dworacy rosyjscy starali się uczynić pobyt jego w Nicei przyjemnym; wydali na to nie mało pieniędzy; traktowali wojsko, ale wojsko nie przyjęło daru 5,000 fr. Według Norda prawo gościnności wymagało nie wspomniania o Polsce podczas pobytu Aleksandra II. Było to dziwne żądanie. Do niego zastosowało się wszelako znaczna część Francji i dzienników. Wyjątek stanowiła tylko Opinion Nationale. Artykuł jej o Polsce został przesłany do Rosjan niemieckich i do Aleksandra II. We wczorajszym numerze znajdował się dobry list p. Gołówna. Pisarz ten rzekł słusznie: liberaliści europejscy wzdychali do przyścia do władzy stronnictwa rosyjskiego i usunięcia Niemców, ale cóż się stało? oto stronnictwo rosyjskie dało dowód, że nie umie szanować nawet prawa człowieka. Czego po takim stronnictwie może się spodziewać ludzkość i cywilizacja?

Niniejszem podaję do wiadomości, że z dniem dzisiejszym introligatorstwo wdowy **Bettenstaedt** kupiłem i takowe w całej obszerności prowadzić będę.

Książki do oprawiania zostaną w moim pomieszkaniu, ulica Młyńska, i w księgarni **Jonasa Aleksandra** poodbierane. Rogoźno, dnia 1. Listopada 1864.

Jakób Baer, introligator.

Że wyżej wzmiankowane introligatorstwo introligatorowi panu **Jakóbowi Baer** sprzedałam, zaświadczam niniejszem i proszę zarazem, darować zaufanie memu zmarłemu mężowi, także i tutaj zlecić.

Rogoźno, dnia 1. Listopada 1864.

Konstancja Bettenstaedt.

Sprzedaż **baranów** z trzody zarodowej w **Sędziwojewie** pod Wrześnią rozpocznie się w dniu 8. Listopada r. b. **Lüdemann**, Dziedzic dóbr rycerskich.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 7. Listopada 1864.

Zyto (wępel po 25 szefli) słabo. Wypowiedziano 50 wępli. Na Listopad 29²/₃ pien. 5⁶/₁₂ list., na Listopad Grudzień 29²/₃ pien. 5⁶/₁₂ list., na Grudzień Styczeń 1865 30 list. 29¹¹/₁₂ pien., na Styczeń Luty 30¹/₂ list. 1⁴/₄ pien., na Luty Marzec 30⁵/₆ list. 3⁴/₄ pien., na wiosnę 31⁵/₁₂ list. 1³/₃ pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) bez ochoty do kupna. Wypowiedziano 18,000 kwart. Na Listopad 12¹/₄ list. 1²/₄ pien., na Grudzień 12¹/₆ list. 1⁴/₁₂ pien., na Styczeń 1865 12¹/₃ list. 1⁴/₄ pien., na Luty 12¹/₂ list. 5¹/₁₂ pien., na Marzec 12²/₃ pien. i list., na Kwiecień 12⁵/₆ pien. i list.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 5. Listopada.

Pszenica 46—59 tal.

Zyto na Listopad i Listopad Grudzień 33³/₈

do 3⁴/₄ tal., na Grudzień Styczeń 34³/₄—34 tal., na wiosnę 35¹/₈—35 tal. na Maj Czerwiec 36 tal., na Czerwiec Lipiec 37 tal.

Jęczmień wielki i mały 27—33 tal.

Groch do gotowania 46—50 tal.

Groch na pastwę 46—50 tal.

Olej lniany 12³/₄ tal.

Okowita na Listopad i Listopad Grudzień 12¹/₂₄—13—1¹/₁₂ tal., na Grudzień Styczeń 13¹/₈ do 1¹/₁₂—1¹/₆ tal., na Styczeń Luty 13¹/₄—1¹/₃ tal., na Kwiecień Maj 13¹/₁₂ tal., na Maj Czerwiec 14¹/₁₂ tal., na Czerwiec Lipiec 14¹/₁₂—1¹/₆ tal. **Olę rzepiowy** na Listopad i Listopad Grudzień 11¹⁹/₂₄—1¹/₂₄—3⁴/₄ tal., na Grudzień Styczeń 11²³/₂₄—1¹/₁₂ tal., na Styczeń Luty 12⁵/₂₄—1¹/₆ do 1¹/₆ tal., na Kwiecień Maj 12²³/₂₄ tal., na Maj Czerwiec 12³/₄ tal.

Gdańsk, 3 Listopada. — Pogoda w upływnym była zmienna. Parę dni mrozu a resztę deszcz, grad i śniegi.

Targ zbożowy w Anglii w zupełnej stagnacji pod naciskiem dowozów nad potrzeby konsumpcji oraz wysokiej stopy procentowej.

W Hollandyi, Belgii i Francji w notowaniach cen pszenicy nie widzimy zmiany.

Na naszej giełdzie nie było ochoty do kupna. Wielka liczba przybyłych okrętów a ztąd znizony fracht zachęciły spekulantów do zawiązania interesów po ostatnich cenach. Kupowano chętniej piękne świeże pszenice jako tańsze, ale i na stare wyjątkowej celności ziarno był niejaki odbył. Za dwuletnią bujną pszenicę zapłacono tal. 2. 10. 10, a sandomierską odznaczającą się pięknością przymiotu tal. 2. 15.

Zyto po dawniejszych miernych cenach z łatwością dawało się umieszczać. Groch o ile suchy płacono drożej, wilgotne ziarno zupełnie zaniedbane.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy szefli 78,000. Zyta 9600. Jęczmienia 4200. Grochu 4500. Siemienia lnianego 3240. Rzepaku 720.

Płacono za szefel berliński:

	Funt.	Int.	Funt.	Int.	Tal.	Sgr.	Fen.	Tal.	Sgr.	Fen.
Pszen.	86	—	3	86	—	23	2	6	8	2 10 10
»	86	—	13	87	—	3	2	11	8	2 15 —

Donosiłem we wczorajszym liście, że Aleksander II objawił życzenie, aby mu nie mówiono o sprawie polskiej. Charakterystycznym jest, że w tym samym czasie nie tylko Rosyane ale Prusacy wiele mówią o niej, i że widzą, iż jej rozwiązanie jest nieuniknionem.

Mówią tu bardzo o sprawie polskiej, i nie lękają się, aby cesarz wszedł w związki z Rosją bez jej rozwiązania.

Przypominacie sobie, zem doniósł, iż margrabia Pepoli przywiózł z Niemiec, gdzie widział Aleksandra II, jakąś złą wiadomość. Wiadomo dziś, że tam jemu powiedziano, iż Aleksander II życzył sobie, aby mu nie mówiono o Polsce.

Nie jest tu jeszcze dobrze wiadome znaczenie zmiany gabinetu wiedeńskiego. Uważają tu tylko za pewne, że zmiana wyszła z potrzeb polityki zewnętrznej.

P. Michelet wydał nowe dzieło pod tytułem: »Biblia ludzkości.«

Wiadomości rozmaite.

— Hiszpański przegląd Lekarski »La revista de sanitad militar,« podaje szczególny wypadek, iż kirassjer, któremu skutkiem upadnięcia z konia czaszka pękła i część mózgu wyleciała, po 3ch miesiącach leczenia przyszedł zupełnie do zdrowia, i na umyśle żadnego nie poniósł szwanku.

Królewska loterya.

Berlin, 5 Listopada. — W dalszem ciągnięciu 4 klasy król. loteryi 130 padła 1 główna 20,000 tal. na nr. 59,424.

1 główna wygrana 10,000 tal. na nr. 22,402.

2 wygrane po 5000 tal. padły na nra 35,336 i 81,874.

3 wygrane po 2000 tal. padły na nra 31,744. 46,060 i 53,101.

38 wygranych po 1000 tal. padły na nra 1168. 2218. 2620. 5622. 6781. 9322. 9413. 10,292. 14,206. 14,218. 15,608. 17,351. 20,701. 24,503. 24,681. 29,814. 31,257. 38,277. 42,773. 48,858. 52,904. 55,823. 56,649. 59,387. 59,705. 60,671. 60,915. 61,565. 67,470. 67,517. 70,832. 75,841. 81,082. 81,488. 85,857. 89,699. 90,927. i 93,959.

29 wygranych po 500 tal. padły na nra 1920. 3232. 3693. 7512. 8092. 17,729. 26,917. 28,925. 34,751. 34,764. 39,877. 41,067. 45,574. 48,224. 57,932. 60,283. 65,217. 65,300. 67,364. 67,616. 76,037. 76,528. 84,464. 85,962. 86,577. 89,973. 91,943. 93,732. i 94,817.

62 wygranych po 200 tal. padły na nra 1664. 2140. 6281. 6469. 7150. 10,287. 14,326. 16,405. 18,500. 19,710. 22,333. 22,390. 25,203. 25,592. 27,408. 30,755. 32,643. 32,891. 33,573. 35,323. 37,458. 37,593. 37,804. 38,340. 39,074. 41,444. 41,711. 42,346. 45,616. 49,134. 50,638. 50,938. 52,214. 52,778. 54,312. 54,936. 55,213. 55,821. 55,829. 56,433. 56,581. 58,041. 60,629. 62,484. 64,885. 66,051. 69,990. 70,205. 72,770. 72,890. 77,411. 78,112. 79,700. 82,925. 83,591. 84,086. 88,159. 89,071. 90,025. 92,566. 94,258. i 94,915.

	Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
śwież. 81—25	83—5	1	27	4	2	1 8
» 83—24	85—23	2	3	4	2	7 1
Zyta 78—4	85—23	1	5	—	1	10 6
Grochu		1	11	8	1	12 6
Jęczmienia		2	15	—	2	16 8

Toruń przebyło pszenicy szefli 35,940. Zyta 13,580. Siemienia 2520. Belek dębowych 4016, sosnowych 1013.

Stan wody w Toruniu 2' 9".

Kursa zamian: Londyn 6, 20¹/₄. Hamburg 151¹/₄. Amsterdam 143¹/₄.

Aleksander Makowski et Comp.

CENY TARGOWE w mieście Poznaniu.	dnia 7. Listopada. 1864 r.					
	od	do	od	do	od	do
	tal.	sgr.	fn.	tal.	sgr.	fn.
Pszenicy pięknej, szefel po 16 garn.	2	1	3	2	3	9
Pszenicy średniej	1	22	6	1	25	—
Pszenicy ordynaryjnej	1	17	6	1	20	—
Zyta przedniego, szefel	1	8	—	1	10	—
Zyta lejszego	1	6	6	1	7	—
Jęczmienia dużego, szefel	1	5	—	1	8	—
Jęczmienia małego	1	2	6	1	5	—
Owsa, szefel	—	23	—	—	24	—
Grochu do gotowania, szefel	1	27	6	2	—	—
Grochu na pastwę	1	22	6	1	25	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik letowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	1	2	6	1	5	—
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	9	—	—	11	—
Masła, garniec	2	12	6	2	20	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Oleju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80 % Tralles.

	Tal.	Sgr.	F.	do	Tal.	Sgr.	F.
Dnia 5. Listopada	11	23	9	do	12	3	9
» 7. »	11	23	3	»	12	3	9

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.